

MINISTRY OF HEALTH OF THE
REPUBLIC OF UZBEKISTAN

MINISTRY OF HIGHER
EDUCATION, SCIENCE AND
INNOVATIONS OF THE REPUBLIC
OF UZBEKISTAN

ANDIJAN STATE
MEDICAL INSTITUTE

www.adti.uz

May 30, 2023.

Republican scientific and practical conference with international participation

**APPLICATION OF
HIGH INNOVATIVE
TECHNOLOGIES IN
PREVENTIVE
MEDICINE**

MATERIALS

Andijan 2023.

APPLICATION OF HIGH INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN PREVENTIVE MEDICINE

частотада тарқалиш билан кузатилади (эркакларда тарқалиш билан кузатилади (эркакларда - 51,5% ва аёлларда - 48,5%). Бундан фарқли ўлароқ, тадқиқот маълумотларига кўра, текширилган аҳоли гурӯҳида гиподинамия аниқланиш частотасининг пастлиги эътиборни тортади. Умумий популяцияда гиподинамия - 23,3% тарқалиш частотаси билан қайд қилинади, энг юқори аниқланиш частотаси билан 31-49 ёшда ва 7 мартадан кўпроқ кам аниқланиш частотаси билан 50-59 ёшда ва деярли 52,1% фарқ билан (1,1%) \geq 70 ёшлиларда тасдиқланади. Сабаби, ушбу ёшдагилар сонини текширувда озлиги билан тушунтирилади. \geq 18-70 ёшли эркак ва аёлларда мазкур ХО - 55,4 ва 44,6% тасдиқланади.

Статистик таҳлил натижалари яна кўрсатадики, ОТВнинг тарқалиш частотаси \geq 18-70 ёшли ФБ ШПда 28,3% ташкил қиласи (эркакларда - 57,1% ва аёлларда - 42,9%). Юқори частоталари билан 31-49 ёшда (42,0%) ва 50-59 ёшлиларда қайд қилинади (36,7%) ва аксинча, кам кўрсаткич билан (7 баробар қиёсан паст частота билан) \geq 70 ёшлиларда тасдиқланади (6,2%).

Хуноса. Умуман, ушбу илк эпидемиологик маълумотлар фермерлик билан шуғулланувчи популяцияда АГ хатар омиллари интервенциясига қарши воситаларни ишлаб чиқишида "негизли" аҳамият касб этади. Зоро, улар эътиборга олиниб АГнинг бирламчи, иккиласми ва учламчи профилактикаси амалга оширилса, ушбу пандемик тусдаги касалликнинг мазкур аҳоли популяциясида, бизнинг натижаларимиз бўйича, 40,0%дан зиёд вақтинча эмас, балки умрбодга "бекилиши мумкин".

БОЛАЛАРДА КАСАЛХОНАДАН ТАШҚАРИ ПНЕВМОНИЯНИ МАРКАЗИЙ АСАБ ТИЗИМИ БУЗИЛИШЛАРИ БИЛАН КЕЧИШИ

Каримджанов И.А., Тоғаев М. Қ.
Тошкент тиббиёт академияси.

Долзарблиги. Болаларда нафас тизими патологияси стационар шароитда даволанишда биринчи ўринда туради. Нафас тизими касалликлари ичida пневмония билан оғриш юқори кўрсаткичларда сақланиб қолмоқда. Пневмония билан оғриган bemорлар болаларда асоратли шакли 15-20% ни ташкил қиласи. Шулардан марказий нерв тизимида кузатиладиган асоратлар: токсик-метаболик синдром, талваса синдроми, гипоксик энцефалопатиялар учрайди, ва касалликнинг чўзилувчан кечишини, bemорларни шифохонада узоқроқ даволанишини, болалар хаёт сифати ўзгаришларига сабаб бўлади.

Мақсад. Эрта ёшдаги болаларда касалхонадан ташқари пневмонияни марказий асаб тизими узгаришларини аниқлаш

Текширув обьекти ва усуслари: Тошкент тиббиёт академиясининг 1 клиникасида даволанган 31 та эрта ёшдаги болаларда касалхонадан ташқари пневмонияда текширувлар ўтказилган, улардан 12(38,7%) та bemорда марказий асаб тизими

APPLICATION OF HIGH INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN PREVENTIVE MEDICINE

зарарланиши токсик-метаболик синдром билан кечган, 19(61,3%) та беморда пневмония асоратсиз кечган. Беморлар анамнези, клиник белгилар ўрганилди, биохимик текширув, асобобли текширувлар (НСГ, кўкрак қафаси рентгенографияси) ўтказилди.

Текширув натижалари. Беморларнинг клиник симптомлари солиштирилганда шу аниқландиди, марказий асаб тизими зарарланиши токсик-метаболик синдром билан асоратланган касалхонадан ташқари пневмонияда иситма тушиши қийинлиги, иштахани бузилиши кучлироқ намоён бўлиши, уйқуси бузилиши, нафас етишмовчилиги белгиларининг кучли намоён бўлиши 5(41,7%) bemorda ва касалхонадан ташқари пневмониянинг асоратсиз кечган bemorlarغا nisbatan kosallikning ofirroq kechiishi kuzatildi, 1ta(8,3%) bemor reanimacija bolumiga utkazilgan ($P<0,05$). Kosallikning kechiisha marказий нерв тизими зарарланиши кузatilganда, болалarda пневмония ofir кечган. Асоратлар қўшилиши билан болаларда кучли безовталик, суюқлик ичишдан/овқатланишдан бош тортиши, уйқуси бузилиши туфайли интоксикация белгилари кучайиб болани ахволини янада ofirлашишига сабаб бўлган.

Кузатувларда хансираш, периферик цианоз хамма bemorlarда kuztildi. Marказий асаб тизими нейросонографиясида 4 нафар (33,3%) bemorda гипоксик, ишемик ўзгаришлар аниқланган. Marказий асаб тизими асоратланиши билан кечган пневмонияда шифохонада даволаниш муддати 2-3 kun kўпроқ бўлган.

Хулоса

Болаларда касалхонадан ташқари пневмонияда марказий асаб тизими асоратланиши 38,7% кузатилди, ва kosallikni ofir kechiishiha sabab bўldi.

БОЛАЛАРДА КУЙГАНДАН КЕЙИНГИ ЧАНДИҚЛИ ДЕФОРМАЦИЯ ВА БУҒИМЛАР КОНТРАКТУРАЛАРИНИ ПРОФИЛАКТИКАСИ ВА ДАВОЛАШНИНГ ЗАМОНАВИЙ УСУЛИ.

**Кетмонов А.Ф., Комилжонов А.О., Рахмонов А.М.,
Андижон давлат тиббиёт институти.**

Мавзунинг **Долзарблиги.** Дунёда инсонларни сонини ортиша ва техникини ривожланиши катталар ва болаларда термик куйишлар сонини ҳам паралел равища ўстирмоқда. Термик куйишлар оқибатида жароҳатларни чандиқланиб битиши қўпол косметик нуқсон ва буғимларда контрактураларга олиб келади. Бу эса жамият орасида ногиронлар сонини кескин ошишига сабаб бўлмоқда.

Тадқиқот мақсади. Янги ишлаб чиқилган тадқиқот усули ёрдамида Ўзбекистон Республикаси болалари орасига термик куйиш оқибатида юза келадиган ногиронликларни камайтириш.

Тадқиқот материали ва усуллари. Андижон вилояти болалар кўп тармоқли тиббиёт маркази “Пластик ва юз-жағ жарроҳлиги” булимида куйгандан кейинги чандиқли

APPLICATION OF HIGH INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN PREVENTIVE MEDICINE

ГЕПАТИТ В ВА С НЕГИЗИДА РИВОЖЛАНГАН ЖИГАР ЦИРРОЗИ АНИҚЛАНГАН БЕМОРЛАРДА БУЙРАКЛАР ФУНКЦИОНАЛ ЗАҲИРАСИНИ БАҲОЛАШ.	1103
Ашуралиева Н.Д., Жўраева М.А., Ашуралиева М.А	
БОЛАЛАР ЛИМФОЦИТАР ЛЕЙКОЗИНИНГ ЎЗИГА ХОС ПАТОМОРФОЛОГИК ЎЗГАРИШЛАРИ	1104
З.Ш. Салаева., А. Жуманазаров	
СУТ БЕЗИ КАСАЛЛИКЛАРИНИ ЭРТА АНИҚЛАШДА ХАВФ ОМИЛЛАРИНИНГ АҲАМИЯТИ	1105
Зияева С.Т., Урманбаева Д.А., Расулова Д.К.	
COVID-19 КАСАЛЛИГИ БЎЙИЧА ТИББИЁТ ХОДИМЛАРИНИНГ БИЛИМЛАРИНИ ЎРГАНИШ Ибадуллаева Севара Салийбаевна. СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИ АСОСЛАРИ	1107
Ибадуллаева С.С., Дусчанов Б.А.	
СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИ АСОСЛАРИ	1107
Ибадуллаева С.С., Дусчанов Б.А.	
АЛЛЕРГИК РИНИТНИ УЧРАШ ЧАСТАТАСИНИ БАҲОЛАШ.	1108
Иноятова Н.Н. Матязова Ф.Р.	
БОЛАЛАРДА ҚОРИН БЎШЛИГИ ШИКАСТЛАНИШЛАРИДА ИНГИЧКА ИЧАК ВА ЙЎҒОН ИЧАК ЖАРОХАТИНИ ТАШХИСЛАШ ВА ДАВОЛАШ	1110
Исаков Н.З., Тўрақулов З.Ш., Комилов Р.Р.	
ЎСМИРЛАР ПОПУЛЯЦИЯСИДА СУРУНКАЛИ ПИЕЛОНЕФРИТНИНГ КЕЛИБ ЧИҚИШИГА АЛОҚАДОР ЭПИДЕМИОЛОГИК ХАТАР ОМИЛЛАРИНИ КИЁСИЙ ТАВСИФИ	1111
Каландаров Д.М., Мамасолиев Н.С., Юлдашев Р.Н., Мамасолиев З.Н.,	
БОЛАЛАРДА КАСАЛХОНАДАН ТАШҚАРИ ПНЕВМОНИЯНИ МАРКАЗИЙ АСАБ ТИЗИМИ БУЗИЛИШЛАРИ БИЛАН КЕЧИШИ	1113
Каримджанов И.А., Тоғаев М. Қ	
БОЛАЛАРДА КУЙГАНДАН КЕЙИНГИ ЧАНДИҚЛИ ДЕФОРМАЦИЯ ВА БУҒИМЛАР КОНТРАКТУРАЛАРИНИ ПРОФИЛАКТИКАСИ ВА ДАВОЛАШНИНГ ЗАМОНАВИЙ УСУЛИ.	1114
Кетмонов А.Ғ., Комилжонов А.О., Раҳмонов А.М.,	
АРТЕРИАЛ ГИПЕРТЕНЗИЯНИ ПРОФИЛАКТИКАСИНИНГ ТУРЛИ АҲОЛИ ГУРУҲЛАРИДА КУЧАЙТИРИШ ЖИҲАТЛАРИ	1115
Курбонова Р.Р., Мамасолиев Н.С., Нишонова Н.А., Мамасолиева Ш.А., Ботиров Ж.А.	